

Landsbygds-och infrastrukturdepartementet
li.registrator@regeringskansliet.se
kopia till
li.transport.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss om Arlanda – en viktig port för det svenska välståndet

Er beteckning: SOU 2025:67 LI2025/01130

Remissen gäller utredningens slutbetänkandet *Arlanda – en viktig port för det svenska välståndet, Åtgärder som stärker konkurrenskraften för Arlanda flygplats* (SOU 2025:67).

Länsstyrelsens synpunkter

Länsstyrelsen instämmer i att flyget har en viktig roll i transportsystemet och att Arlanda flygplats har en särställning som navet för den svenska inrikesflygtrafiken. Länsstyrelsen vill samtidigt betona att landets regionala flygplatser är minst lika viktiga för den svenska tillgängligheten med flyg för att uppnå det transportpoliska funktionsmålet och för att stärka vårt totalförsvar. Detta gäller inte minst flygplatsen i Ronneby.

Vad gäller utrikes flygtrafik är det viktigt att komma ihåg att Sveriges södra regioner är mer fokuserade mot Kastrup, Köpenhamns flygplats, som också utredaren konstaterar i kap. 5.2.

I utredningen lyfts behovet ur totalförsvarsperspektiv av livsmedelstransporter till och från Arlanda, kap 7.3. Länsstyrelsen vill därför framhålla att livsmedelstransporter i första hand sker med andra transportslag än flyg. Det viktigaste ur ett landsbygds-perspektiv är en fungerande logistik gällande exempelvis lastbilar.

Länsstyrelsen tillstyrker införandet av allmän trafikplikt för utpekade flyglinjer, för att säkerställa regional tillgänglighet även vid reducerad kommersiell trafik, med tillägget att med hänsyn till försvarets behov bör även Ronneby Airport ingå ibland de berörda flygplatserna. I sammanhanget vill Länsstyrelsen dock framhålla att

upprätthållande av beredskapsflygplatser inte nödvändigtvis är beroende av att det går kommersiellt flyg varje dag därifrån.

Länsstyrelsen är tveksam till att flygresorna kommer att öka i den takt som utredningen har utgått från med hänvisning till de låga födslosten, den låga invandringen och en låg inflyttning. Stora investeringar i infrastrukturen kopplad till Arlanda och en utbyggnad av densamma kan därför leda till stora samhälls-ekonomiska kostnader som det inte finns täckning för.

Länsstyrelsen delar däremot utredningens bedömning att flygbränslets omställning till fossilfrihet är avgörande för luftfartens utveckling och att statliga åtagandet behöver vara långsiktigt för att främja tillgången till hållbara och fossilfria drivmedel för luftfarten.

Länsstyrelsen konstaterar att det är oklart vad som avses med utredarens uppdrag att stärka Arlandas konkurrenskraft. Om syftet är att fler ska välja flyget framför tåg eller digitala möten motverkar det den nödvändiga utvecklingen mot ett transporteffektivt samhälle, där behoven av transporter minskar och särskilt transporter som är energi- och resursintensiva.

Enligt utredningen är Arlanda flygplats den tredje största flygplatsen i Norden, mätt i antalet passagerare. Kastrup, Köpenhamn är fortsatt den ledande nordiska flygplatsen sett till både avgångar och anslutningar, inte minst tack vare en stark position som nav för SAS, som danska staten är delägare i. Länsstyrelsen efterfrågar i sammanhanget en motivering till självändamålet med att Arlanda ska vara Nordens största flygplats.

Länsstyrelsen saknar i utredningen en konsekvensbeskrivning ur perspektivet vad en ökad flygtrafik får för påverkan på de klimatpolitiska målen särskilt om syftet med att öka Arlandas konkurrenskraft är att vi ska flyga mer.

Väg- och järnvägsinvesteringarna behöver viktas mot transportbehoven i övriga landet

I utredningen föreslås utökade ekonomiska ramar för finansiering av ett Arlandapaket innehållande ett flertal investeringar i väg- och järnvägsinfrastruktur i form av utökad lånefinansiering där räntor och amorteringar betalas av i huvudsak med framtida anslag och trängselavgifter. Länsstyrelsen förstår det som att de framtida

anslagen kommer att finansieras genom framtida transportinfrastrukturplaner och därför behöver utredningens förslag prioriteras tillsammans med andra angelägna väg- och järnvägsinvesteringar i hela landet.

Länsstyrelsen instämmer i att det är viktigt med ökad kapacitet och förbättrad tillgänglighet till och från Arlanda flygplats eftersom Arlanda är en viktig nationell och internationell flygplats för stora delar av Sverige. De föreslagna investeringarna i väg- och järnvägsinfrastrukturen bör trots detta inte få en förtur in i den nationella transportinfrastrukturplanen utan behöver prioriteras tillsammans med behovet av förstärkningar av transportinfrastrukturen i övriga landet som kan vara lika viktiga eller viktigare för att stärka Sveriges totalförsvarsförmåga. Brister i kapacitet och tillgänglighet i infrastrukturen påverkar utvecklingen negativt även i andra delar av landet.

Översvämningarna i Västernorrland som har lett till avbrott i järnvägstrafiken mellan norra och södra Sverige visar på behovet av redundans för inrikestransporterna. Flyget är viktigt i detta sammanhang för persontransporter, men löser inte godstrafikens behov. Det är därför väsentligt även från detta perspektiv att vikta föreslagna investeringar mot hela Sveriges behov av att utveckla och underhålla väg- och järnvägsinfrastrukturen, inte minst i ett förändrat klimat med större nederbörd och därmed risk för ras och erosion.

För att underlätta utrikesresor till och från södra Sverige, inklusive Blekinge, är det inte osannolikt att det kan vara mer kostnadseffektivt att investera i tåginfrastruktur som syftar till snabbare, tätare och robustare resor via Kastrup än att enbart fokusera på att Arlanda ska ta marknadsandelar från Kastrup. Transportinfrastrukturen för utrikes resor behöver därför analyseras i en helhet där såväl resor med bil, tåg och båt samt flygresor, även via Kastrup, ses som naturliga och viktiga delar av systemet.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Ulrica Messing med avdelningschef Inger Hansson som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför
namnunderskrift.